Lieta Nr.A42892409
A00999-11/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 18.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Juškeviča,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktās personas akciju sabiedrības „Air Baltic Corporation" pārstāvim *U.K.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes pārstāvei *B.A.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz akciju sabiedrības „Air Baltic Corporation", reģ.Nr.40003245752, pieteikumu par Valsts robežsardzes 2009.gada 31.jūlija lēmuma Nr.141 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.AA 029973) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 2.jūnijā AS „Air Baltic Corporation" (turpmāk arī – pārvadātājs) ar reisu BT – 403 (Kijeva – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Ukrainas pilsoni *S.M.* (*S.M.*), kura mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu lidostas „Rīga" robežkontroles punktā un robežpārbaudes laikā uzrādīja Ukrainas pilsoņa pasi Nr.*/pases numurs/* bez derīgas vīzas ieceļošanai Latvijas Republikā. Pasē bija Šengenas vīza – */vīzas numurs/* ar derīguma termiņu no 2009.gada 7.jūnija līdz 2009.gada 6.decembrim.

Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" robežkontroles punkta amatpersona 2009.gada 2.jūnijā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.029973 par to, ka AS „Air Baltic Corporation" 2009.gada 2.jūnijā atveda personu, kurai nav derīgas ieceļošanas vīzas Latvijas Republikā. Protokolā secināts, ka pārvadātājs pārkāpis Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu un izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) $114.^2$pantā noteikto pārkāpumu.

Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieks ar 2009.gada 10.jūnija lēmumu Nr.829-900-AA029973 uzlika pārvadātājam naudas sodu Ls 1800 apmērā par LAPK $114.^2$pantā noteiktā pārkāpuma izdarīšanu.

[2] Izskatot AS „Air Baltic Corporation" sūdzību, Valsts robežsardzes priekšnieks ar 2009.gada 31.jūlija lēmumu Nr.141 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta regulas Nr.562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (turpmāk – Šengenas Robežu kodekss) 5.panta 1.punkta „Trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas nosacījumi" attiecībā uz uzturēšanos, kas nav ilgāka par trim mēnešiem sešu mēnešu laikā, uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi: viņiem ir derīgs ceļošanas dokuments vai dokumenti, kas dod tiesības šķērsot robežu, kā arī viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga saskaņā ar Padomes 2001.gada 15.marta Regulu (EK) Nr.539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas, izņemot gadījumus, ja viņiem ir derīga uzturēšanās atļauja.

Arī Imigrācijas likuma 4.panta pirmā daļa paredz, lai ārzemnieks būtu tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, tam ir nepieciešams derīgs ceļošanas dokuments. Saskaņā ar Padomes 2001.gada 15.marta Regulas (EK) Nr.539/2001 1.panta 1.punktu Ukrainas pilsoņi ir

pakļauti vīzu režīma prasībām.

[2.2] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti. Interpretējot šo normu kopsakarībā ar Šengenas Robežu kodeksa 5.panta pirmās daļas un Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas nosacījumu, termins „ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti" attiecas uz pasi vai citu ceļošanas dokumentu, nepieciešamības gadījumā arī uz derīgu ceļošanas vīzu, taču neattiecas uz citiem dokumentiem, kuri nav tieši saistīti ar ceļošanu.

Savukārt LAPK 114.^{2}panta dispozīcijā lietotais termins „Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamais ceļošanas dokuments" sistēmiski interpretējams kopsakarībā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā paredzēto pienākumu. Ņemot vērā minēto, secināms, ka vīza ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamais ceļošanas dokuments.

[2.3] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punkta nosacījumiem vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs, vai šķērsot to teritoriju tranzītā un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā *norādītajā laikposmā* tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijas Republikā vai kādā no Šengenas līguma dalībvalstīs. Savukārt saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 2.punktu ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu.

Minētais skaidrojums, kā arī Padomes 1995.panta 29.maija regulas Nr.1683/95 1.pants un Padomes 2001.gada 15.marta regulas (EK) Nr.539/2001 2.pants norāda gan uz „vīzas" būtību kā noteikta veida atļauju, gan arī uz tās materiālo formu – ielīme derīgā ceļošanas dokumentā.

[2.4] Personai bija „C" kategorijas vīza, kas atbilstoši Kopīgās konsulāras instrukcijas diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vīzām (turpmāk-Kopīgā konsulāra instrukcija) IV nodaļas 1.7 apakšpunktam ir īstermiņa vīza. Atbilstoši Kopīgās konsulāras instrukcijas I nodaļas 2.1.3.apakšpunktam, šī vīza dod tiesības ārvalstniekiem, kuri vēlas ieceļot Līgumslēdzēju Pušu teritorijā un kuru ieceļošanas mērķis nav imigrēt, uzturēties nepārtrauktā apmeklējumā vai vairākos apmeklējumos, kas kopumā nav ilgāks par trim mēnešiem pusgada laikā no pirmās ieceļošanas reizes. Savukārt Kopīgās konsulāras instrukcijas VI nodaļas 1.2 apakšpunktā noteikts, ka ailē „NO... LĪDZ" norāda laikposmu, uz kuru vīza dod tiesības turētājam uzturēties attiecīgajā teritorijā, tātad persona drīkstēja ieceļot Šengenas līgumā dalībvalstīs *vīzā norādītajā laika posmā*. Citas iespējas, ar vienreizējo „C" kategorijas īstermiņa vīzu, normatīvie akti neparedz.

[2.5] Pārvadātājs sūdzībā min, ka par saviem līdzekļiem ir aizsūtījis personu uz valsti, kur tai tika garantēta ieceļošana. Minētais fakts nav vērtējams kā attaisnojums vai vainu mīkstinošs apstāklis, jo saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.panta otro daļu un Čikāgas 1944.gada Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9.pielikuma 5.11.punktu tas bija pārvadātāja pienākums.

[2.6] Pārvadātāja saukšana pie administratīvās atbildības ir personas disciplinēšana, lai turpmāk šādi pārkāpumi netiktu izdarīti. Izvērtējot, vai piemērotais sods uzskatāms par samērīgu un atbilstošu izdarītajam pārkāpumam, Valsts robežsardze uzskata, ka piemērotais sods ir samērīgs, proti, AS „Air Baltic Corporation" piemērots naudas sods Ls 1800 apmērā, ņemot vērā, ka minimālais sods, kas paredzēts attiecīgā panta sankcijā ir Ls 1700, bet maksimālais Ls 2800.

Izvērtējot LAPK 33. un 34.pantu Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lēmumā konstatēts, ka nepastāv atbildību mīkstinoši apstākļi, pastāv atbildību pastiprinošs apstāklis – gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta.

[3] AS „Air Baltic Corporation” (turpmāk arī – pieteicējs) iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot Lēmumu atcelt.

Pieteikums un tiesai iesniegtais paskaidrojums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] Ņemot vērā to, ka pieteicējs par saviem līdzekļiem ir aizsūtījis Ukrainas pilsoni uz valsti, kur viņai tika garantēta ieceļošana un to, ka pasažiere nekādā veidā nevarēja apdraudēt tiesisku kārtību Latvijas Republikā, AS „Air Baltic Corporation” uzskata Lēmumu par nepamatotu.

[3.2] Pieteicējs kā aviopārvadātājs nevar izpildīt Imigrācijas likuma 21. panta pirmo daļu, jo pieteicēja lidmašīnu apkalpošanas kārtību Borispoles starptautiskajā lidostā Kijevas apgabalā nosaka starp pieteicēju un minēto lidostu noslēgtais līgums par lidmašīnu pacelšanos un nosēšanos un tā pielikumi, kas noteic, ka lidostas darbinieki pārbauda aviopasažieru ceļošanas dokumentus – pases, vīzas un citus nepieciešamos dokumentus, bet neuzņemas par to nekādu atbildību.

[3.3] Valsts robežsardzes lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās par Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas noteikuma pārkāpumu ir neizskaidrojami un pretrunīgi. Citās lietās iestāde konstatēja, ka pārkāpumam ir formāls raksturs un tas nav radījis kaitīgas sekas, tādēļ atbrīvoja pieteicēju no administratīvās atbildības un izteica mutvārdu aizrādījumu.

Izskatāmajā administratīvā pārkāpuma lietā pasažierei bija biļete lidojumam uz Londonu un pasē bija Lielbritānijas daudzkārtējā vīza, kuras derīguma termiņš jau bija iestājies, līdz ar to Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde varēja izsniegt vīzu uz robežas uz izteikt mutvārdu aizrādījumu.

[3.4] Atbilstoši Šengenas Robežu kodeksa 5.panta ceturtās daļas noteikumiem, dalībvalstis var izdarīt izņēmumus no vispārējās kārtības un atļaut savā teritorijā ieceļot trešo valstu valstspiederīgajiem, ja viņiem nav ieceļošanai derīgu dokumentu, t.i., – izdot vīzas uz robežas.

Minētā kodeksa 6.punkts noteic, ka robežkontrolei būtu jāpalīdz apkarot nelikumīgu imigrāciju un cilvēku tirdzniecību un novērst draudus dalībvalstu iekšējai drošībai, valsts politikai, sabiedrības veselības aizsardzībai un starptautiskām attiecībām. Savukārt 7.punkts noteic, ka robežkontrole būtu jāveic profesionāli un izrādot cieņu, un tai vajadzētu būt samērīgai ar izvirzītajiem mērķiem.

[4] Valsts robežsardze (turpmāk arī - atbildētājs) tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidro, ka minēto pārkāpumu nevar uzskatīt par formālu, jo persona mēģināja nelikumīgi ieceļot Latvijas Republikā 5 dienas pirms vīzas derīguma termiņa sākuma. Konkrētajā gadījumā nav konstatējami apstākļi, kurus varētu uzskatīt par netipiskiem un Valsts robežsardzes ieviestajā praksē pārvadātājam ir tikusi piemērota sankcija pie līdzīgiem lietas apstākļiem. Valsts robežsardze nevar uzskatīt pārkāpumu par maznozīmīgu un norāda, ka nav iespējams piemērot LAPK 21.panta pirmās daļas noteikumus par pārvadātāja atbrīvošanu no atbildības.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem, kā arī lūdza pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot administratīvās lietas materiālus un uzklausot procesa dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka Lēmums ir grozāms par pieteicējai piemēroto administratīvo sodu.

[7] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[7.1] *S.M.* ir Ukrainas pilsone, ko apliecina Ukrainas pilsoņa pase Nr.*/pases numurs/*, un kurai bija izsniegta Šengenas vīza */vīzas numurs/* ar derīguma termiņu no 2009.gada 7.jūnija līdz 2009.gada 6.decembrim *(lietas 17.-18.lapa).*

[7.2] 2009.gada 2.jūnijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.029973, kurā konstatēts, ka lidostā „Rīga" 2009.gada 2.jūnijā plkst.17:10 pārvadātājs ar reisu BT 403 atveda Ukrainai pilsoni *S.M.* bez derīgas ieceļošanas vīzas. Tādējādi ir pārkāpti Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas noteikumi *(lietas 14.lapa).*

[7.3] 2009.gada 3.jūnija paskaidrojumā pārvadātāja pārstāve paskaidro, ka ar AS „Air Baltic Corporation" 2009.gada 2.jūnija reisu BT 403 tika atvesta Ukrainas pilsone *S.M.*, kurai Šengenas vīza sākās no 2009.gada 7.jūnija. Pasažiere tālāk gribēja lidot (2009.gada 4.jūnijā) uz Gēteborgu, un tad uz Lielbritāniju (Lielbritānijas vīza bija derīga no 2009.gada 12.maija) *(lietas 20.lapa).*

[7.4] 2009.gada 10.jūnijā Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieks pieņēma lēmumu Nr.829-900-AA029973, ar kuru uzlika pieteicējam naudas sodu Ls 1800 apmērā par LAPK 114.^{2} pantā noteiktā pārkāpuma izdarīšanu *(lietas 15.lapa).*

[7.5] Izskatot pieteicēja sūdzību, Valsts robežsardzes priekšnieks ar 2009.gada 31.jūlija lēmumu Nr.141 apstrīdēto lēmumu atstājis negrozītu *(lietas 6.-8.lapa).*

[8] Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa noteic, ka pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti.

Savukārt LAPK 114.^{2}pants noteic fiziskajām un juridiskajām personām administratīvo atbildību par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pieteicējam ir pienākums ne tikai pārliecināties par to, vai personai, kuru tā pārvadā, ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamie ieceļošanas dokumenti, bet arī uzņemties atbildību par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai nepieciešamiem dokumentiem.

Tādējādi, lai pieteicēju sauktu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 114.^{2}panta, jābūt pierādītam, ka

1) pārvadātājs veica personas, kura nav Eiropas Savienības valsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsonis, pārvadāšanu uz Latvijas Republiku,

2) no valsts, kura nav Eiropas Savienības valsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts,

3) pārvadātajai personai nebija Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējas darbībās ir saskatāmi visi LAPK 114.^{2}pantā minētie pārkāpuma sastāva objektīvo pusi veidojošie elementi.

Lietā nav strīda par to, ka uz Latvijas Republiku ir pārvadāta Ukrainas pilsone, kurai nebija Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

Lietā ir strīds, vai pārvadātāja pārkāpumu var atzīt par maznozīmīgu, ņemot vērā, ka aviopasažieru ceļošanas dokumentus pārbauda lidostas darbinieki, nevis pieteicēja, kā arī to, ka pārvadātajai personai bija vīza, kuras derīguma termiņš vēl nebija iestājies.

[10] Pieteicēja norāda, ka tā nevar nodrošināt LAPK 114.^{2}panta noteikumu izpildi, jo

personu dokumentu pārbaudi lidostā veic nevis pieteicējas darbinieki, bet Borispoles starptautiskās lidostas darbinieki, pamatojoties uz standarta līgumu, kas noteic, ka darbinieki neuzņemas nekādu atbildību par dokumentu pārbaudi. Pirms personu iekāpšanas lidmašīnā nav pietiekami daudz laika, lai papildus vēl pieteicējas darbinieki veiktu dokumentu pārbaudi. Savukārt dokumentu pārbaude lidojuma laikā nemainītu situāciju, jo ne vienmēr personu būtu iespējams nogādāt atpakaļ tajā pašā dienā.

No pieteicējas norādītā izriet, ka tās ieskatā nav konstatējama pieteicējas vaina. Augstākās tiesas Senāts ir skaidrojis, ka LAPK 9.panta pirmajā daļā noteikts, ka par administratīvo pārkāpumu var tikt atzīta tikai vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Tādējādi vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Šis priekšnoteikums ir vienlīdz attiecināms gan uz fizisko, gan juridisko personu administratīvo atbildību. Tiesību doktrīnā vaina tiek definēta kā personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām. Tomēr minētā definīcija raksturo tikai fizisko personu vainu, jo juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā SKA-19/2009 18.-19.punktu)*.

Tiesas ieskatā nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka tā nevar nodrošināt LAPK 114.^{2}panta noteikumu izpildi. Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa noteic, ka pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti. Taču šī norma nenozīmē, ka pārvadātājs šo normu var pildīt tikai ar savu darbinieku starpniecību. Pārvadātājs var noslēgt arī līgumu ar citu personu par dokumentu pārbaudi. Tas, ka lidostas darbinieki pieļāva kļūdu, nenozīmē, ka pieteicēja atbrīvojama no administratīvās atbildības. Līdz ar to tiesa atzīst, ka ir konstatējama arī pieteicējas vaina.

[11] Pieteicēja norāda, ka konkrētajā gadījumā jāņem vērā, ka pārvadātajai personai bija vīza, kuras derīguma termiņš vēl nebija iestājies (Zviedrija izsniedza daudzkārtējo vīzu, kas derīga no 2009.gada 7.jūnija līdz 6.decembrim). Tāpat iestāde nav ņēmusi vērā, ka personai bija derīga daudzkārtējā Lielbritānijas vīza, tāpat nav ņemts vērā pasažieres maršruts, proti, persona vēlējās Rīgā uzturēties no 2009.gada 2.jūnija līdz 4.jūnijam, tālāk doties uz Gēteborgu un 6.jūnijā no Gēteborgas doties uz Londonu. Tāpat personai bija izsniegta arī vienreizējā Kipras vīza (derīga no 2009.gada 20.jūnija līdz 12.jūlijam). Pieteicēja secina, ka personas mērķis ir bijis ceļot, trīs valstu vēstniecības, izdodot vīzas, jau bija izvērtējušas nelegālās imigrācijas risku, tāpēc konkrētajā gadījumā šāds risks nepastāvēja.

Tiesa noraida kā nepamatotu pieteicējas apsvērumu, ka iestādei bija jānoskaidro apstākļi, kāpēc persona vēlējās ieceļot piecas dienas pirms vīzas derīguma termiņa. Tiesas ieskatā tieši pieteicējas pienākums bija noskaidrot šos apstākļus un sazināties ar iestādi pirms pārvadājuma veikšanas, lai pārliecinātos, vai personai tiks izsniegta vīza uz robežas. Arī personas iespējamais mērķis – apskatīt Rīgu, nav uzskatāms par kādu izņēmuma apstākli, turklāt persona nav lūgusi izsniegt vīzu uz robežas.

Arī apstāklim, ka pārvadātajai personai bija vīza, kuras derīguma termiņš vēl nebija iestājies, nav tādas nozīmes, lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu. Ja pie šādiem apstākļiem pārkāpumu vienmēr atzītu par maznozīmīgu, tad faktiski varētu atzīt, ka personas vienmēr var pārkāpt prasību par derīgas vīzas nepieciešamību.

Tāpat apstāklis, ka pārvadātājs personu ir nogādājis atpakaļ uz valsti, kur personai tika garantēta ieceļošana, nav pietiekams, lai atzītu, ka pārkāpums ir maznozīmīgs. Šāds pienākums atbilstoši likumam ir ikvienam pārvadātājam vienmēr, kad tiek konstatēts, ka tā

atvestajai personai nav robežas šķērsošanai nepieciešamo dokumentu. Līdz ar to šāda likumā noteiktā pienākuma izpilde neliecina par to, ka pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu.

Tiesu praksē ir atzīts, ka administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 12.februāra sprieduma lietā Nr. SKA – 15/2009 14.punktu).*

Izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, tiesa atzīst, ka nepastāv tādi apstākļi, kuru dēļ pārkāpumu būtu iespējams atzīt par maznozīmīgu. Savukārt pieteicējas argumenti, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējams imigrācijas risks ir vērā ņemams, nosakot soda apmēru.

[12] Pieteicēja atsaukusies uz vienlīdzības principa pārkāpumu, norādot trīs gadījumus, kad pieteicēja netika sodīta par līdzīgu pārkāpumu:

1) 2009.gada 21.janvārī tika atvests pasažieris, kura pasē bija vienreizējā Šengenas „C" vīza ar derīguma termiņu no 2009.gada 22.janvāra. Pasažieris lidostas „Rīga" tranzīta zonā sagaidīja 2009.gada 22.janvāri un tika ielaists Latvijā;

2) 2009.gada 6.martā tika atvests pasažieris, kura derīgajā pasē bija Šengenas „C" vīza ar derīguma termiņu no 2009.gada 1.aprīļa un anulētu pasi, kurā bija Šengenas vīza ar derīguma termiņu no 2007.gada 26.marta līdz 2009.gada 25.martam. Pasažierim tika izsniegta Šengenas „C" vīza un atļauts ieceļot Latvijā;

3) 2010.gada 30.aprīlī tika atvests pasažieris, kura pasē bija Šengenas „C" vīza ar derīguma termiņu no 2010.gada 1.maija. Pasažieris lidostas „Rīga" tranzīta zonā sagaidīja 2010.gada 1.maiju un tika ielaists Latvijā (*lietas 41.-42.lapa*).

Tiesa piekrīt, ka atbilstoši vienlīdzības principam iestādei, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ir jāpieņem vienādi lēmumi. Tiesa, izvērtējot pieteicējas norādītos gadījumus, nekonstatē, ka minētajos gadījumos būtu tādi paši faktiskie un tiesiskie apstākļi kā izskatāmajā lietā. Iestāde paskaidrojumā pamatoti ir norādījusi, ka gadījumā, ja persona uzrāda vienreizējo vīzu ar salīdzinoši īsu derīguma termiņu un personai nav bijis iespējams izvēlēties citu avioreisu, ir konstatējams izņēmuma apstāklis (*lietas 67.lapa*).

Tiesa norāda, ka vienlīdzības princips neuzliek pienākumu iestādei rīkoties vienādi atšķirīgos apstākļos. Turklāt, kā tiesas sēdē paskaidroja iestādes pārstāve, pārkāpumus par maznozīmīgiem atzīst tikai tajos gadījumos, kad pastāv izņēmuma apstākļi (*lietas 75.-76.lapa*). Konkrētajā gadījumā izņēmuma apstākļi nav konstatējami.

[13] Pieteicējai ar Lēmumu piemērots naudas sods Ls 1800. Atbilstoši LAPK 114.^{2}pantam, par tajā paredzēto pārkāpumu uzliek naudas sodu fiziskajām vai juridiskajām personām no tūkstoš septiņsimt latiem līdz divtūkstoš astoņsimt latiem par katru pārvadāto personu.

Konkrētajā gadījumā iestāde pieteicējai uzlikusi naudas sodu Ls 1800 latus. Iestāde ir konstatējusi atbildību pastiprinošu apstākli, proti, gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta. Atbildību mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

LAPK 32.panta pirmā daļa noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Saskaņā ar minētā panta otro daļu, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja

personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Nosakot pieteicējai piemērojamā soda apmēru, tiesas ieskatā, būtu jāvērtē tas, kādas negatīvas sekas pieteicējas pārkāpums ir radījis (*šāda atziņa izriet arī no Administratīvās apgabaltiesas prakses, piemēram, 2011.gada 14.aprīļa sprieduma lietā Nr.143/AA43-0443-11/18*).

Konkrētajā gadījumā, tiesas ieskatā, nav konstatējams būtisks apdraudējums nelegālās imigrācijas apkarošanas interesēm. Proti, pieteicējas atvestajai pasažierei kompetentā iestāde bija izsniegusi vīzu iebraukšanai Šengenas dalībvalstu teritorijā. Pārkāpums radies tālab, ka minētā persona atvesta 5 dienas pirms vīzas derīguma termiņa. No lietas materiāliem konstatējams, ka persona vēlējās Rīgā uzturēties 2 dienas, tad doties uz Gēteborgu un vēlāk uz Londonu (*lietas19.lapa*). Tādējādi secināms, ka šīs pasažieres atvešana nenorāda uz augstu imigrācijas risku, tomēr tas skar valsts intereses neradīt nelegālajai imigrācijai labvēlīgus apstākļus, proti, neradīt apstākļus, kuros uz Latvijas Republiku tiek atvestas personas bez derīgiem ieceļošanas dokumentiem, paļaujoties, ka ieceļošanas noteikumi netiek precīzi ievēroti un ka pastāv iespēja ieceļot Latvijas Republikā arī tad, ja nepieciešamo dokumentu nav.

Tiesas ieskatā preventīvo interešu aizsardzību ir iespējams pilnvērtīgi nodrošināt, piemērojot pieteicējai naudas sodu panta sankcijā paredzētajā minimālajā apmērā.

[14] Ievērojot iepriekš norādītos apsvērumus, tiesa atzīst, ka administratīvā soda mērķi šajā gadījumā ir iespējams sasniegt ar LAPK $114.^2$pantā paredzēto minimālo sankciju. Tādēļ ir grozāms pārsūdzētais Lēmums, pieteicējai piemērojot administratīvo sodu Ls 1700 apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 5.punktu un Administratīvā procesa likuma 246.–251., 253. un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

n o s p r i e d a

grozīt Valsts robežsardzes 2009.gada 31.jūlija lēmumā Nr.141 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.AA029973) noteikto soda mēru no Ls 1800 uz Ls 1700, bet pārējā daļā akciju sabiedrības „Air Baltic Corporation" pieteikumu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Juškeviča